

The upper two-thirds of the page are filled with a repeating pattern of horizontal stripes. The stripes alternate between red and blue, with a white background. The stripes are of uniform width and are spaced evenly.

NEBOJTE SE REFOREM

A vertical strip of the red and blue horizontal stripes pattern is located on the left side of the page, extending from the top of the text area down to the bottom of the page.

NEBOJTE SE REFOREM

20. 9. 2012

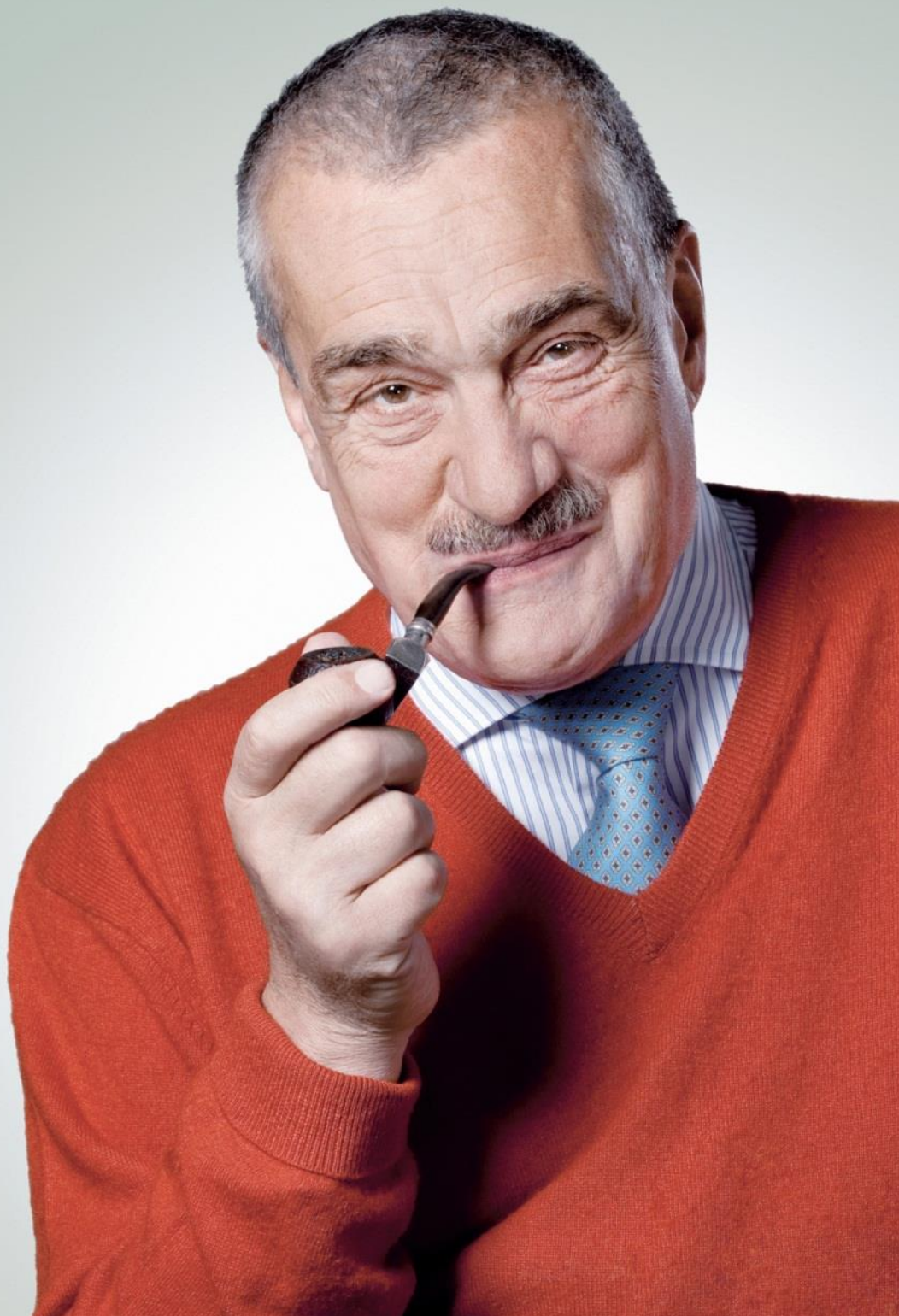
vytvořeno pro vzdělávací platformu TOPAZ

názory & vzdělávání

Obsah

Úvod	5
Reformy na Ministerstvu financí	7
Ing. Miroslav Kalousek	
Diskuze	13
Reforma zdravotnictví	15
Leoš Heger	
Diskuze	20
Sociální reformy a reforma důchodová	24
Dr. Ing. Jaromír Drábek	
Diskuze	26

Nebojte se reformem

Ministři TOP 09 umí reformy nejen dělat, ale umí je také vysvětlovat. Na konferenci, kterou uspořádala vzdělávací a myšlenková platforma TOP 09 TOPAZ, diskutovali o klíčových změnách ve třech oblastech. Akce se zúčastnila bezmála stovka politiků, členů, kandidátů a příznivců strany.

Mimořádnou příležitost vidět ministry obhajovat své kroky a diskutovat o nich s nimi, si nenechali ujít nejen členové a podporovatelé strany, ale ani zákonodárci a kandidáti do krajských a senátních voleb za TOP 09 a Starostů. Strana má v současnosti 3 774 členů a registruje 8 352 podporovatelů.

Konference byla rozdělena do třech základních bloků: daňová reforma, reforma zdravotnictví a důchodová reforma. Na diskuzi si každý ministr vyčlenil hodinu času.

Akci zahájila členka správní rady TOPAZu, místopředsedkyně strany a poslankyně Helena Langšádlová: „**Chceme našim příznivcům ještě blíže vysvětlovat reformy, které děláme, a to, v čem jsou lidem prospěšné. Právě v této situaci je velmi důležité, abychom měli pro naše nezbytné kroky vyšší podporu veřejnosti,**“ říká Langšádlová, která je kandidátkou na hejtmanku Středočeského kraje.

Celou konferenci odstartoval video-pozdrav ministra zahraničí a předsedy TOP 09 **Karla Schwarzenberga**. První blok uvedl ministr financí a první místopředseda TOP 09 **Miroslav Kalousek**, který během více než hodinové přednášky popsal změny, jež se už podařilo v oblasti financí prosadit. Debatoval s účastníky o daňové reformě a dalších opatřeních, která jeho ministerstvo chystá, jako jsou například jednotné inkasní místo nebo změny v daňové oblasti. Ministr zdravotnictví **Leoš Heger** mluvil především o spoluúčasti pacientů a posílení jejich práv při léčbě ve státních i soukromých zdravotnických zařízeních. Jako třetí vystoupil ministr práce a sociálních věcí **Jaromír Drábek**, který vysvětloval zavedení tzv. druhého pilíře v důchodovém systému. Díky němu budou mít lidé od příštího roku možnost ovlivnit svůj budoucí důchod tím, že si budou spořit ve speciálních fondech. „**Stát není nic imaginárního, jsme to jen my, všichni. Stát nehospodaří, ani hospodařit nemůže, s jinými prostředky než s prostředky občanů. Druhý pilíř pak nabízí lidem možnost vyvést vlastní peníze z tohoto systém a spořit přímo a pouze pro sebe,**“ řekl ministr Drábek.

Co všechno už ministři TOP 09 prosadili, si lidé mohou přečíst na stránkách TOP 09.

Ondřej Kolář
Ředitel pro vzdělávání TOPAZ

Ministr financí

Ing. Miroslav Kalousek

1. blok

Ministr financí Miroslav Kalousek hned zpočátku své řeči poděkoval kandidátům strany TOP 09 a Starostové za odvahu jít a reprezentovat stranu v nastávajícím předvolebním boji. Nabídl všem účastníkům konference možnost konzultací ve věcech, které jsou nejasné jim samotným či lidem v jejich okolí. V souvislosti s názvem konference „**Nebojte se reforem**“ se ministr pozastavil nad tím, že to, co je v posledních týdnech veřejností a médií diskutováno, nelze považovat za reformy, nýbrž se jedná pouze o parametrické změny.

Podle M. Kalouska byla TOP 09 tahounem reformy. Zásadní reformou je reforma penzijní (II. pilíř, individuální spoření) z dílny ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva financí. Další zásadní reformou je reforma přímých odvodů – tzv. jednotné inkasní místo. Stejně důležitou reformou je reforma zdravotního pojištění z dílny ministerstva zdravotnictví pod vedením Leoše Hegera. V neposlední řadě zmínil M. Kalousek i další zásadní reformu - reformu trhu práce – tedy zákoník práce z dílny ministerstva práce a sociálních věcí. Tyto považuje první místopředseda TOP 09 za zásadní reformy, resp. systémové změny, které mají vést k větší prosperitě, pružnosti a stabilizaci veřejných rozpočtů. Jsou to věci, které již byly v drtivé většině prosazeny a směřuje se tak k jejich realizaci k 1. 1. 2013 či 1. 1. 2014.

Dle Miroslava Kalouska je dnes vláda kritizována za kroky, které jsou zkratkovitě označovány za reformy. Nicméně to samy o sobě reformy nejsou, jedná se pouze o parametrické změny pro naplnění zásadnějšího cíle vlády. A to k zamezení propadu veřejných rozpočtů na úroveň dnes již deseti evropských států EU, jejichž veřejné rozpočty jsou v takovém stavu, že mají mimořádný problém s financováním svého provozu.

Jako podstatnou věc, která se velmi špatně veřejnosti vysvětluje, uvedl ministr zásadní změnu chování finančních trhů po roce 2008 oproti chování v minulých desetiletích.

Veřejnost jednoduše nepřijala fakt, že vlády a politické reprezentace jsou v absolutně jiné situaci, než na jaké byly minulá desetiletí zvyklé. Po desetiletí byl pro finančníky nejjistější investicí na kapitálovém trhu státní dluhopis. Státy v minulosti neměly problém opakovaně vydávat státní dluhopisy za velmi slušných podmínek, protože to bylo bráno jako mimořádně jistá investice. Státu bylo půjčeno a on uplácel svoji populaci sociálními dávkami a platy ve státní sféře za peníze, které si levně půjčil. A když mu došly, půjčil si zase. Avšak finanční krize (Lehmanova) vzniklá z hypotečních úvěrů přiměla finančníky, bankéře a ty, kteří se pohybují na kapitálových trzích, zamyslet se nad schopností státu splácet své závazky a finančně hospodařit, když

stále jedná lehkomyšlně a žije na dluh. V důsledku krize se následně výrazně změnil způsob chování těch, kteří dosud investovali. Pro spoustu států začal být obrovský problém profinancování tak, jak byly doposud zvyklé, tím, že si půjčují. Kapitálové trhy začaly více zvažovat rizika, což vedlo ke zvyšování úrokových sazeb při půjčkách jednotlivým státům (ze 2 % se zvýšila sazba třeba na 7 %).

Ministr Kalousek zdůraznil fakt, že si ČR půjčovala na své závazky při 3% úroku (v současné době je to ještě méně, např. šestiletý dluhopis byl prodán za 1,35 %), státy jižní Evropy (Portugalsko, Itálie) jsou si nuceny půjčovat při podmínkách 7% úročení. Pokud by si ČR musela půjčovat za 7% úrok, ročně by musela zaplatit jen na úrocích o 68 miliard Kč víc.

Na úroky si samozřejmě je třeba půjčit, stát se však dostává do dluhové spirály. Po roce 2008 se tak pro jednotlivé státy stal snadný a levný přístup k cizím zdrojům na profinancování jejich potřeb nejen životně důležitou otázkou hospodářské politiky a budoucí prosperity státu, ale i otázkou vlastní suverenity a bezpečnosti jeho občanů. Pro suverenitu státu není největší překážka členství v EU nebo v NATO. Důvěra kapitálových trhů a schopnost si snadno a levně půjčit dnes stát činí mnohem suverénnější než kritizované členství v EU nebo NATO. Protože jinak je stát rukojmím finančních skupin nebo mezinárodních institucí, pokud se k nim obrátí o pomoc. Do této situace se postupně evropské státy dostávají. Dle ministra Kalouska tak představuje jedinou cestu, jak se z této situace dostat, tlačit i za cenu nepopulárních kroků deficitu na úroveň, kdy jsou ti, kdo státu půjčují, schopni uznat schopnost státu zodpovědně nakládat s veřejnými financemi. Je to otázka důvěry, která se buduje dlouhá léta a dá se ztratit během několika minut.

Ministr pozitivně uvedl, že ČR disponuje díky své fiskální strategii mimořádnou důvěrou. Země se zcela vymanila z přirovnání k regionu Polsko, Maďarsko, Slovinsko, a naopak je svou schopností půjčovat si za danou úrokovou sazbu přirovnávána ke státům jako Rakousko či Německo. V rámci fiskální strategie, kterou si vláda zadala pro jednotlivé roky, je především rok 2013 kritický ve svém požadavku dostat se pod 3 %. Tento cíl je důležitý především proto, že má v roce 2013 dojít k ukončení řízení vedené Evropskou komisí o nadměrném schodku veřejných rozpočtů (veřejných financí). Tato zpráva stačí pro zvýšení důvěry na kapitálových trzích. Pokud by se to ovšem nepodařilo, tak jen zpráva o tom, že se tak stane, stačí, aby se stát stal rukojmím finančních skupin. Toto řízení se podaří uzavřít pouze za udržení daných deficitů pod hranicí 3 %, což je nezbytné pro udržení suverenity ČR vůči finančním skupinám. Vláda je tak nucena přistoupit ke všem nepopulárním, ale nutným krokům, jak tuto situaci udržet.

Ministr Kalousek dále reagoval na problematiku zvyšování daní. Vláda problém zadlužení země neřeší pouze zvyšováním daní, jak se domnívá veřejnost, ale dominantně především úsporami ve veřejných výdajích. Tato vláda je první vládou, jejíž nominální výdaje z roku na rok klesly. Všechny vlády od roku 1993 měly každý rok vyšší výdaje státního rozpočtu. Je třeba si uvědomit, že přitom uvnitř rozpočtu výdaje neustále dramaticky stoupají díky nárokům na výplatu důchodů a některých jiných dávek, které jsou díky stárnoucí populaci nezbytné. Toto jsou opatření, která vláda dělala na výdajové straně.

Dle volebního programu TOP 09 bylo voličům slíbeno snížení mzdových objemů ve státní správě o 20 %. ČR je tak nyní jedinou zemí, která tento krok udělala dobrovolně. V letech 2010 a 2011 došlo k snížení mzdových objemů o 10 %, následně byly tyto objemy zamrzeny. Mzdy tak dle slov Miroslava Kalouska nejsou dále valorizovány, což skutečně vedlo k výsledné 20% úspoře. Podobně se však muselo sáhnout i například k nižší valorizaci důchodů, provozní výdaje státu se ořezaly na kost, v plánu je zrušení celé řady úřadů, což nejde však z minuty na minutu. Efekt se projeví až v roce 2014.

Když bylo v roce 2010 projektováno snižování deficitu, všechny tyto kroky počítaly s růstem, který uvedla nejenom Česká národní banka, ale i mezinárodní instituce. Ty předpokládaly v letech 2010 až 2014 hospodářský růst od 2 až do 4 %. Počítalo se, že se Evropa začne vzpamatovávat z krize. Počítalo se s automatickými přírůstky prostředků z hlediska růstu ekonomiky. Ekonomický růst však nastává pomaleji, než se předpokládalo. Proto je za těchto podmínek pokládáno za úspěch, pokud bude ČR alespoň stagnovat. S přírůstkem tedy nemůže ČR počítat, nemůže se však vzdát konsolidační strategie. ČR nemohla říct, že bude mít vyšší deficity, že si bude více půjčovat. Nezbylo než sáhnout k daňovým opatřením, což je pro rok 2013 a 2014 balíček, se kterým vláda v současné době spojila svou důvěru. TOP 09 tento velmi křehký kompromis přijala, avšak též za jistých podmínek. Jako menší zlo se pro stranu jeví zdanění spotřeby nežli zdanění výkonu. (Zdanění výkonu právnických či fyzických osob či bankovní daň podlamuje konkurenceschopnost ekonomiky.) Cílem politiky TOP 09 není mít zdravé finance, nýbrž zajistit konkurenceschopnost. Zdravé finance jsou nezbytnou podmínkou konkurenceschopnosti. Bylo by tedy nelogické zdanění těch, kteří konkurenceschopnost zajišťují.

Další prioritou je DPH, bez těchto financí nelze konsolidovat stát. V neposlední řadě je dle ministra prioritou tzv. solidární přírážka, která je mylně novináři nazývána

milionářskou daní, dále pak menší omezení zvýhodnění živnostníků přes paušály a řada dalších drobnějších kroků, které mnohdy nemají

takový význam pro veřejné rozpočty a obešli bychom se bez nich. Jejich význam spočívá v udržení určité míry solidarity neboli rovnostářství ve společnosti, tedy aby dané změny dopadly na všechny sociální skupiny rovnoměrně. Opozice bude vždy říkat, ať to zaplatí ti bohatí, těch je však malé procento.

Ministr se dále věnoval vysvětlení mýtů, které se ohledně tohoto tématu často objevují. Nejčastěji se říká, že když vláda zvedla v minulém roce v souvislosti s penzijní reformou DPH z 10 % na 14 %, že díky tomu vybrala mnohem méně peněz, a že tedy tento krok nemá smysl. Kritici tohoto navýšení to demonstrují na číslech předpokladu z rozpočtu z roku 2011, kdy byl předpokládán 15% nárůst, a uvádějí, že nárůst nebude 15%, ale zhruba 4%. Na číslech je to pravda, ale je to zjednodušené. Není pravda, že je to způsobeno DPH, byť se na tom nějakým marginálním číslem podílí. Rozpočet na rok 2012 byl stavěn na dubnové prognóze, tedy z dob, kdy se všichni domnívali, že je po krizi a že se z toho bude ČR pomalu dostávat. Byl stavěn jak na růstu HDP, tak na růstu spotřeby domácností. Při předkládání tohoto rozpočtu M. Kalousek neustále upozorňoval na to, že vláda předkládá něco, o čem ví, že je to nadhodnoceno; že se ČR dostává do recese a nikdo nemá zatím sebemenší tušení, jak velký propad to bude. Proto je potřeba

udělat korekce na základě lednové prognózy z roku 2012 a vytvořit vázací balíčky. To se vládě podařilo splnit. V okamžiku, kdy lednová korekce ukázala ne tak katastrofický scénář, jak bylo předpokládáno (tedy, že to nebude růst, ale stagnace), zavázala vláda 28 mld. na výdajích. Jelikož je stát nevybere, nesmí je ani utratit. Staré prognózy samozřejmě zůstaly, resp. stará prognóza 4% růstu spotřeby domácností, zatímco ve skutečnosti spotřeba domácností stagnuje, což je rozdíl 70 mld. utracených peněz v ekonomice, a proto je tedy ten výběr nižší. (Nelze tedy porovnávat opravené číslo s neopraveným.) Skutečný propad spotřeby domácností – DPH se na něm podílí zhruba 10 %. Dá se to dokázat – spotřeba zboží, která byla ve snížené sazbě a byla zvýšena, ta výrazně neklesla (resp. klesla, ale o něco méně než v základní sazbě). Klesá naopak spotřeba zboží v základní sazbě, s kterou se nepohnulo a to proto, že se velmi zásadně změnila nálada spotřebitelů. Je nejistota, je krize, lidé šetří. Na druhou stranu je nárůst vkladu v bankách a zejména v penzijních společnostech a pojišťovacích produktech. Na jednu stranu je to dobře, že lidé myslí na zadní vrátka a na budoucnost, proto rostou vklady na dlouhodobých pojišťovacích produktech a klesá spotřeba. To je velmi odpovědné a konzervativní chování obyvatelstva. Na druhou stranu je to špatné pro ministra financí, protože mu pak chybí finance v rozpočtu, klesají mu příjmy z DPH, klesá spotřeba domácností. Je to jako rozhodování mezi Skyllou a Charybdou.

Na příští rok (2013) se odhaduje stagnace. Bude mírný růst mezd, a to nikoliv ve státní správě, nýbrž v podnikatelské sféře. Není zároveň předpokládán pokles nezaměstnanosti a je odhadována stagnace spotřeby domácností tak jako letos.

Dalším mýtem je, že se jedná o bezprecedentní zvýšení daní, že budeme mít nejvyšší daně v historii České republiky. Ministr ukázal vývoj složené daňové kvóty od roku 1993, což je poměr všeho, co se odvede daňovou legislativou od občanů v poměru k aktuálnímu HDP. V roce 1993 započala vláda Václava Klause s hodnotou kvóty ve výši 43 %, nicméně snaha o prudké snižování byla viditelná. Za levicových vlád docházelo opět k zvyšování až k absolutně nejvyšším 37 %. 1 % kvóty při aktuálním HDP je zhruba 40 mld. Absolutně nejvyšší v historii posttransformační pak byla v roce 2005 za vlády ministra financí Bohuslava Sobotky, a to přes 37 %. Po všech úpravách ministerstva financí (v roce 2009 způsobené jednak snížením daní v roce 2007, a jednak pohybem HDP) je dlouhodobá oscilace okolo 35 %. M. Kalousek se domnívá, že strana jako TOP 09 by míru přerozdělování okolo 35 % měla považovat za optimální. O tom vždy povedou politické reprezentace vášnivé diskuse, levice bude chtít přes 50 %. Ministr dále vysvětlil, že v ČR nelze mít rumunské daně a švédské veřejné služby (jak slibuje ODS).

Miroslav Kalousek se v závěru svého projevu ještě pozastavil nad pojmem milionářská daň. Milionářská daň je pojem, který skutečně existuje v řadě zemí, které neměly násilné majetkové převraty. Prostřednictvím tohoto nástroje se řeší to, aby staletím nakumulované rodinné majetky nějakým způsobem produkovaly. Řeší to fiskálním nátlakem, že na objem majetku uvalí daň 1 % nebo 2 %, což je majetková daň a platí se z celkového majetku. Majitel má buď možnost produkovat, aby měl na zaplacení daně, nebo majetek prodat, aby s ním produkoval někdo jiný. Jde o legitimní nástroj, například ve Švýcarsku, tedy v konsolidovaných západních demokraciích, kdy se jedná o daň z majetku a vyměřuje se milionářům od nějaké částky. U nás se jedná o daň z příjmů, což s milionářskou daní nemá nic společného. V rámci koaličního kompromisu se tomu říká solidární příspěvek.

Diskuze:

Jaromír Vaculík, zastupitel za TOP

09 na Praze 6:

Občané se nebojí reforem, ale bojí se těchto reforem. Voliči TOP 09 se rekrutují převážně z podnikatelského spektra a mají pravicový názor, tzn. nezvyšovat daně apod. Občané se ptají, proč zvyšujeme daně? Proč nejdeme cestou snižování výdajů? Chybí pocit

odpovědnosti ze strany těch, kdo vyzývají k utrácení a popírají se základní principy pravicové politiky tím, že nutíme lidi utrácet. Jak to vysvětlit voličům?

Ministr Kalousek: V podstatě s tazatelem vyjádřil souhlas. Evropa stojí před dobou, kdy si lidé musí snížit úroveň. Léta politici slibovali, že nastanou lepší časy.

Ministr poukázal na zásadní chybu v dané otázce a opravil tazatele konstatováním, že tato vláda snižuje výdaje jako žádná vláda před tím. Uvedl, že zde existuje i další prostor pro snížení výdajů na rok 2013, a to prostřednictvím omezení financí na kofinancování programů Evropské unie, na dopravní infrastrukturu a na vědu a výzkum. Toto snížení výdajů však ministr považuje za ekonomicky nesmyslné a ve svém důsledku pro budoucí prosperitu daleko škodlivější, nežli zvýšení DPH o jeden procentní bod.

Současně však také platí, že v době krize by se daně zvyšovat neměly. ČR však není v roce 2008, tedy v době cyklické krize. Sice současné situaci říkáme i „**krize**“, ale je třeba si zvyknout, že to je na dlouho standardní a běžný stav. Doba, kdy ekonomika rostla rychlostí 5 až 6 %, je pryč. Nás čeká stagnace a budeme za ni děkovat. Svět se změnil a Evropa není bezkonkurenční dominant, „**prožrali a proflákali**“ jsme dobré časy. Asie a Latinská Amerika jsou dnes na stejné konkurenční úrovni a to takovým tempem, že nás předbíhají. Zlaté časy v Evropě prostě skončily.

M. Kalousek následně všem přítomným připomněl, že TOP 09 reprezentuje konzervativní politiku. Prvkem konzervatismu dle ministra není udržení co nejnižších daní, nýbrž že konzervativní fiskální politika je taková, která nedělá dluhy, nebo alespoň nezvladatelné dluhy. Ministr radil kandidátům vysvětlit svým voličům, že bez zvýšení daní není TOP 09 schopna prosazovat konzervativní fiskální politiku. Bez tohoto kroku se dá dle ministra dělat pouze populistická pravicová politika, která je stejně škodlivá jako levicová populistická politika, která slibuje dávky všem, i přesto, že na ně nedisponuje finančními zdroji.

Reforma zdravotnictví

Leoš Heger, ministr zdravotnictví

2. blok

Ministr Heger na úvod popřál všem krajským a senátorským kandidátům úspěch v nadcházejících volbách. Celý příspěvek zahájil obecným vstupem do problematiky zdravotnictví.

Z pohledu ekonomických záležitostí týkajících se agendy ministerstva zdravotnictví je český systém postaven jako pluralitní systém zdravotního pojištění. Ve světě existují v podstatě tři druhy těchto systémů.

První lze nalézt například ve Velké Británii - systém národní zdravotní služby. Tento systém byl i na území ČR až do roku 1989. Finance se tak v rámci tohoto přístupu získávají prostřednictvím výběru daní a stát svými mechanismy dané finance přerozděluje, aby se dostaly do těch sfér, které peníze potřebují. Na základě tohoto systému se přibližně 5 % financí dostává do oblasti prevence a dohledu a 95 % na poskytování zdravotních služeb nemocným.

A právě prevence je velice důležitým nástrojem, který dokáže systému ušetřit finance. Záleží však na konkrétních zemích, jaký druh prevence je vhodné uplatňovat. Preventivní opatření jsou pochopitelně jiná v rámci rozvojových států, kde je potřeba zajistit základní infrastrukturu např. kanalizaci ve městech, pitnou vodu či stravu a naopak v rozvinutých zemích, kde prevence vyžaduje spíše dohled nad chronickými nemocemi, kouřením, alkoholismu či obezitou atd. Ministerstvo zdravotnictví připravuje novou koncepci prevence, která spočívá nejen v tom, co dělá ministerstvo zdravotnictví, ale propojuje více resortů. Kromě ministerstva zdravotnictví hraje významnou roli například i ministerstvo školství či resort dopravy.

Všechny zbylé finance konzumují zdravotní služby. Základním problémem na celém světě jsou ve všech zdravotnických systémech „**rozvírající se nůžky**“ mezi náklady na zdravotní služby a očekáváním pacienta, které je čím dál tím vyšší a mezi možnostmi tuto oblast ufinancovat. Stát tedy v tomto prvním typu zdravotnického systému plně určuje, jakým způsobem budou finance přerozdělovány – který obor bude preferován, kde bude kolik nemocnic, kolik kde bude lékařů.

ČR se pohybuje v pluralitním pojišťovnictví. Alternativu k tomuto systému představuje systém, kde působí pouze jedna pojišťovna. To je velice podobné výše

zmíněnému státě řízenému zdravotnictví s tím rozdílem, že jsou finance odděleny od státního rozpočtu, což zajišťuje větší samostatnost.

Pluralitní systém v ČR je tedy závislý na větším množství pojišťoven, které si mezi sebou do jisté míry konkurují a mohou tak uzpůsobovat lépe dané podmínky. Tento systém má na druhou stranu větší transakční náklady.

Všechny tři systémy jsou na světě již patřičně vyzkoušené. Nelze jednoznačně říci, že by jeden nebo druhý představoval lepší řešení.

Jedna ze základních politických debat nad problematikou zdravotnictví spočívá ve výběru správného systému. V ČR má nyní tento pluralitní systém dvacetiletou tradici. Nicméně nikdy nebyl systém doveden do toho stádia, kdy by si pojišťovny zdravě konkurovaly a zvyšovaly tak efektivitu.

Ministerstvo zdravotnictví čelí tlaku opozice, která tvrdí, že těžko lze s českým zdravotnickým systémem cokoli dělat, pokud se do něho neinvestuje více financí. Resort byl převzat v době, kdy se dostával do propadu a momentálně není z čeho finance přilévat. Kromě příspěvků od pojišťoven čerpá daný systém i poměrně velkou část financí ze státního rozpočtu. Tento příspěvek je fixní a je nedostačující. Musíme si pomáhat druhým způsobem, což je zvyšování efektivity systému. A toto

představuje jedinou cestu k fungujícímu zdravotnictví. Jedním ze způsobů zvýšení efektivity může být dosaženo například optimalizací sítě zdravotnických zařízení. To je hodně bolestivý proces, při kterém se odebírají nemocniční lůžka, a síť se redukuje. Tím dalším je zvyšování efektivity zdravotnických zařízení. V neposlední řadě lze situaci zlepšit optimalizací poskytování zdravotní péče a to dvojnásobným způsobem. Systémově, kdy se u pacientů zabrání neefektivnímu obcházení lékařů, kteří podávají stejnou či podobnou péči anebo dostatečnou profesionalizací a vzděláváním lékařů, aby bylo předcházeno neadekvátním a finančně náročným postupům.

Ministr Heger konstatoval, že ministerstvo pod jeho vedením přistoupilo na nutnost zvyšování efektivity, která je velmi náročná, ale v současné době spíše vhodná. Rozpočet zdravotnické politiky se za posledních 10 let zvýšil téměř o 100 % a nyní činí přibližně 220 miliard. Většina financí jde do modernizace – lepších léků, postupů i materiálů a dále na slušné platové podmínky. Ministr zmínil například nové protonové centrum, které nabízí speciální ozařovací techniku, dále moderní středisko Na Homolce či Cyberknife – speciální ozařovač v Ostravě.

Jednou z problematik, kterou ministr dále řeší, je diskrepance v rámci odpovědnosti lékaře a naopak práv pacienta. Pacient má poměrně neomezená práva. Pokud tedy potřebuje určitou péči a nedostane ji, je toto právo ze zákona vynutitelné. Spolu s EU je to až tak daleko, že pacient má nárok na to, aby ho jeho pojišťovna poslala do zahraničí, pokud potřebná technologie není u nás dosažitelná. Jeden z kroků, který se této problematice týká, a který ministerstvo zdravotnictví prosadilo, je povinnost pojišťoven. Ty jsou povinné pacientovi taktéž danou péči poskytnout. Co zůstává problémem a čelí kritice především ze strany lékařů, je fakt, že pojišťovny jsou ve svém rozpočtu omezovány státem a tudíž stát určuje hladinu pojistného a eventuálně i výši svého příspěvku. Jediné, co mají pojišťovny ve své kompetenci, je rozhodování, jak s danými financemi racionálně zacházet.

Ministr Heger dále poukázal na problém individuálních lékařů, který se podařilo vyřešit. Současný paragraf, který ošetřuje institut, který se nazývá *Lege artis* neboli správný lékařský postup, říká, že lékař zodpovídá za to, že postupuje správně. Má to ale své omezení na to, v jakých podmínkách je daná péče poskytnuta. Problematiku přiblížil na příkladu první pomoci, kdy nelze péči hodnotit stejně jako v klasických lékařských podmínkách. Lékaři často bývají pod tlakem, že nemohou poskytnout to nejlepší, co je možné, ale bohužel je to z důvodu, že jeho nemocnice na to nemá peníze. Novinkou tedy je, že v těchto případech lékař za péči nezodpovídá individuálně, zodpovídá za to zdravotnické zařízení, pro které pracuje jako zaměstnanec.

Ministr Heger představil kroky ministerstva, které se podařilo dosud rozpracovat či již dokončit.

České zdravotnické zákonodárství stojí na dvou základních pilířích. První je zákon o zdravotních službách, který popisuje, jak by se měla medicína správně provozovat. Druhý pilíř je komplex zákonů o veřejném zdravotním pojištění – financování celého systému a nastavená pravidla. Tento komplex zákonů je klíčový a vykládá, na co má pacient nárok, co je a naopak není možné z daného pojištění zaplatit – například redukce financování lůžek. Vše je doplněno zákonem o infrastruktuře, dále zákonem o zdravotnickém prostředku, zákonem o léku, zákonem o univerzitních nemocnicích a zákonem o léčivech – tedy pravidla, aby trh s léky byl bezpečný.

V další části svého příspěvku ministr Heger přistoupil k jednotlivým zákonům. V rámci zákona o zdravotnických službách došlo především k upravení práv pacientů, což bylo doprovázeno velkou diskusí o rozměru paternalismu státu nad pacientem. Vše bylo medializováno diskusí o nutnosti podpisů obou rodičů při ošetření dítěte. Ministr Heger vysvětlil, že dříve zde docházelo k velkému rozměru paternalismu. Lékař rozhodoval velkou mírou o ošetření pacienta, který s tím nebyl schopen moc dělat. Dnes dle ministra dochází spíše k zastávání volnějšího režimu, kdy o sobě rozhoduje pacient sám. Musí být plně informován a lékařem nabídnuty alternativy jeho léčby. V problematice souhlasu obou rodičů při ošetření dítěte došlo k výkladu, který protlačila lékařská komora. Ministr Heger konstatoval, že v původním znění, které požadoval, byl nutný souhlas pouze u komplikovaných a náročných zákroků. Nicméně díky lékařské komoře nastala nutnost souhlasu u jakéhokoliv ošetření.

Dalším významný krok, který ministr Heger představil, se týkal reanimace pacientů. To znamená, že pacient v ČR, který se může dostat do stavu klinické smrti, již dnes může sepsat jistou smlouvu s lékařem o tom, že si nepřeje, aby mu byly prováděny některé typy zákroků či uměle prodlužován život.

Ministr Heger dále promluvil o zákonu o specifických zdravotních službách. Do tohoto zákona spadá například asistovaná reprodukce či kastrace u sexuálních delikventů, genetických vyšetření, klonování tkání. Dále o zákonu o zdravotnické záchranné službě, kde došlo k vyjasnění rozmezí služby, aby byla z finančních důvodů únosná. Dojezdová doba byla upřesněna na 20 minut, což dle ministra Hegera lépe odpovídá realitě.

Druhou sférou je způsob financování – omezil se pohyb pojištěnců mezi pojišťovnami. V neposlední řadě došlo k definici nároků pojištěnce a k přiřazení

možnosti připlácení za nadstandard. Nadstandard reprezentuje určitý luxus, který není nutností - nicméně existuje a je zde možnost si za tuto službu připlatit.

Dalším bodem bylo zvýšení spoluúčasti za hospitalizaci. To bylo i součástí programového prohlášení vlády. Zákon o léčivech je opět v jednání, řeší se typy reklam na léky či rozpoznávání padělků.

Jeden z posledních bodů, které ministr Heger uvedl, se týkal úpravy zákona o univerzitních nemocnicích. Fakultní nemocnice dnes reprezentují 10 % nemocnic, které jsou přímo řízeny státem. To způsobuje morální hazard, špatné hospodaření atd. Z tohoto důvodu ministr Heger vyjádřil snahu tyto nemocnice odstátnit a zdůraznil, že ministerstvo zdravotnictví nedisponuje aparátem, který by byl schopen tyto nemocnice řídit a spravovat. Fakultní nemocnice by se tak v budoucnu měly stát jakousi neziskovou organizací se správní radou, pouze se vzdáleným dohledem státu, s účastí místních orgánů a dané fakulty.

Na závěr příspěvku došlo ještě ke zmínění aktuálně projednávaného zákona o regulaci reklamy, která řeší marketingové reklamní vztahy mezi lékaři, lékárníky a výrobci – tedy farmaceutickými firmami. Tento zákon upřesňuje pořádání zahraničních kongresových akcí, zakazuje například soutěže, loterie a hry, kterými se dá ovlivňovat předepisování nebo vydávání léčiv, zvyšuje sankce za porušení zákona atd. Legislativa zvyšování sankcí není samospasitelná. Předpokládáme samoregulaci z hlediska asociací výrobců, lékařské a lékárnické komory (na straně

lékařské komory je viditelná snaha bagatelizovat tyto problémy) – tyto opatření musí jít „ruku v ruce“.

Martin Plíšek, náměstek ministerstva zdravotnictví:

V současné době ministerstvo pracuje na zákonu o zdravotních pojišťovnách, který by měl mimo jiné přinést i zmíněnou větší konkurenci a garanci služeb pojišťoven pro své pojištěnce. Tento zákon zároveň zvýší dozor nad fungováním zdravotních pojišťoven.

Chystá se zcela nový zákon o zdravotnických prostředcích, který zavede kategorizaci zdravotních prostředků, způsob stanovování cen a úhrad, upřesňuje reklamu na zdravotnické prostředky. Připravuje se velký projekt transformace psychiatrické péče v České republice za pomoci prostředků z Evropských fondů.

Dále chceme naplnit záměr sloučit dvě resortní pojišťovny - vojenskou a pojišťovnu ministerstva vnitra.

Diskuse:

Ladislav Kunert, kandidát do Senátu, Praha 4 - otázky od občanů: Od roku 2014 by se měly fakultní nemocnice řízené státem přeměnit na univerzitní nemocnice jako veřejnoprávní instituce. Jakou odpovědnost by zde tedy měli členové řídicích orgánů – správní a dozorčí rady? Proč se VZP dostala do finančního propadu, když jiné pojišťovny mohou být v zisku? Co bude s daty pacientů, kteří jsou registrováni v systému IZIP?

Ministr Heger: Propad u VZP bude činit 3 % jejího obratu, což není vítané, ale ve srovnání s propady, které byly v těžkých krizích našeho zdravotnictví dříve, je to ještě únosné. Problém VZP byl řešen několikerým přerozdělováním. Pojistné, které se vybere, je přerozdělováno mezi pojišťovnami podle spektra pacientů - pojišťovna s převážnou částí mladých klientů, kteří jsou relativně zdraví a vydělávají peníze, má daleko větší výnosy, než pojišťovna, kde jsou pojištěni důchodci, kteří jsou placeni státem pouze z jedné čtvrtiny a jsou daleko více nemocní. Proto je ministerstvo nuceno dané rozdíly mezi pojišťovnami vyvažovat. Stále zde ale existuje mnoho indicií o tom, že pojišťovny nehopodaří dobře (uzavírají nevýhodné smlouvy). Ministerstvo nastavuje minimální hladiny za výkony, které lékaři dělají. Například ale tam, kde je málo praktických lékařů, pojišťovny naopak připlácují. U VZP je toto přeplácení nad limit daleko vyšší než u ostatních pojišťoven. Vina je dle ministra Hegera na straně managementu VZP. Zde je nutné zasáhnout, což ale přes výkonnou

radu není jednoduché. VZP je systémový problém, v rámci kterého probíhají politické boje mezi jednotlivými stranami.

Data pacientů z IZIP - Správní rada rozhodla o ukončení projektu s šestiměsíční výpovědní dobou. VZP musí s daty postupovat podle zákona o ochraně veřejných údajů, tedy anonymizovat či smazat. Úkol pro dozorčí a správní radu – kontrola plnění tohoto problému.

U univerzitních nemocnic ministerstvo předpokládá, že bude ustaven odpovědný management v čele s ředitelem, který bude mít v týmu náměstka pro akademické činnosti, kterého nominuje daná lékařská fakulta – mělo by oproti dřívějšímu dojít ke kooperačnímu modelu spolupráce mezi fakultou a nemocnicí. Stejně tak je předpokládána majetková odpovědnost členů orgánů zdravotních pojišťoven - tzn. správní rady se zastoupením státu, vysoká škola reprezentovaná fakultou a jeden zástupce daného kraje. Se stejnou odpovědností je počítáno i v dozorčí radě. Tato zodpovědnost bude motivovat při rozhodování o hospodárném využití prostředků, aby hospodaření nemocnice bylo efektivní. Toto je rozdíl oproti stávající příspěvkové organizaci, jejíž formu mají fakultní nemocnice.

Jana Němečková, kandidátka do Senátu - Šumperk: Pacient má právo na léčbu i v zahraničí pokud jej nemůžeme vyléčit v ČR - zbavení diabetu 1. stupně Addisonovy choroby u dcery tazatelky.

Ministr Heger: Bohužel tento typ nemoci není léčitelný, proto toto nelze uplatnit. V případě nemocí léčitelných za hranicemi je zde možnost vykonat daný zákrok na specializovaném pracovišti v zahraničí.

Tomáš Kemmler: Bylo by dobré, aby se do vedení zdravotnictví dostalo více ekonomů a méně doktorů, tedy konkrétně do řízení nemocnic a to především v rámci plánu nepřímého řízení fakultních nemocnic.

Ministr Heger: V rámci financování nemocnic jsme pokročili, jelikož jsme znovu zavedli systém platby za diagnózu, který je kompromisem úhrady nemocnicím. Je několik variant - můžete platit nemocnici platbou za výkon, což byl případ od roku 1992, který zde byl asi 5 let. Nevýhoda je v tom, že lékaři jsou schopni výkony eskalovat, když jsou podrobně popsány. Zde se platilo nejen za každý den pobytu na lůžku, ale za každou injekci, laboratorní vyšetření. Nedá se uhlídat, zda lékař skutečně indikuje správné vyšetření, to lze hlídat pouze statisticky. Tento systém v devadesátých letech zdravotnictví téměř zbankrotoval. Přešlo se tedy na paušální systém, který nutil lékaře k úspornosti, ale snižoval kvalitu. Ve světě je v současné době praktikován systém platby za diagnózu. U nás se již praktikoval několi

neúspěšně. Nyní jsme ho začali zavádět u nás spolu s postupným sjednocováním plateb v rámci všech nemocnic.

Od 90. let se způsob řízení nemocnic opravdu významně zlepšil. Je pravda, že ministerstvo opravdu není schopno uřídit velké množství nemocnic, na to by bylo zapotřebí velkého aparátu a ten bohužel není možný. Proto je tu tedy snaha nemocnice odstátnit a přinutit je převzít vlastní zodpovědnost.

Dotaz účastníka: Otázka ohledně vývoje ceny léčiv a nastavování cen lékárníky či farmaceutickými lobby.

Ministr Heger: Globální pohled na vývoj cen léčiv je příznivý. Náklady na léky, které hradí pojišťovny, v jednotlivých systémech stoupají, v poslední době nejvíce v lůžkové, ambulantní péči a u záchranek. Segment léků spíše klesal, což se jeví docela příznivě. Cenotvorba léků má dvě složky: jedna je kolik lék opravdu stojí jako celek, druhá je, kolik z ceny léku musí zaplatit pojišťovna a kolik je nucen připlatit pacient. Zde jsou již změny patrné, my jsme z části zvýšili finanční zatížení pacientů, ale navrhli jsme různé alternativy včetně sociálních stropů, kdy je již na řadě pojišťovna.

Dotaz účastníka: V čem zklamal IZIP a v čem bude nový elektronický systém lepší?

Ministr Heger: Po finanční kontrole v rámci systému IZIP byly zjištěny podezřelé finanční toky, které již šetří policie. IZIP nezklamal tolik v tom, že zde byly investovány dvě miliardy. VZP je obrovský podnik, a pokud se rozpočítá na vedení účtu za jednoho pacienta za rok, tak částka dle ministra Hegera jistě činí méně, než vedení běžného bankovního účtu. Problém je v tom, že daný systém přestal fungovat. Byl založený jako informační databáze, do které se bude moci pacient podívat, co na něho bylo účtováno atd. Ale zároveň měl systém sloužit i jako informační databáze pro lékaře, zde ale systém úplně zklamal – byl jednoduše pro lékaře neužitečný.

V ČR máme v současné době využít systém, jaký je například v Dánsku, kdy všechny údaje o pacientovi zůstávají v daném zařízení a existuje něco jako elektronická karta pacienta, kde je přehled, po kterých zdravotnických zařízeních se pacient pohyboval a zároveň přehled pro lékaře důležitých aktualit. Systém je podstatně levnější, nestaví na jedné centralizované databázi, ale na provázanosti ostatních. Ve většině zemí z hlediska ochrany dat pro pacienty povinný není.

Helena Bednářová, ředitelka domova pro seniory a domova se speciálním režimem: V jaké fázi je zákon o dlouhodobé péči?

Ministr Heger: Toto nepatří k našim velkým úspěchům. Chtěli jsme jedním zákonem propojit jak sociální, tak i zdravotní sféru. Věcný návrh však neprošel legislativní radou. Spolupráce resortů věc poměrně komplikuje.

Ivan Uhlíř, místostarosta Poděbrady: Dotaz týkající se lázeňské péče hrazené státem.

Ministr Heger: Po 10 letech se změnila vyhláška, která říká, co je placeno plně z pojišťovny, co je placeno pouze příspěvkem a co není placeno vůbec. Trochu se to zpřísnilo. Vyhláška byla po roční diskuzi vydána. Odbornými společnostmi jsme byli vyzýváni lázeňskou péči hradit více. Byl zaveden kompromis, vyhláška vydána v březnu, účinnost v říjnu, restriktivnost objemu příspěvku odhaduje ministr Heger asi na 20 %.

Sociální reformy a reforma důchodová

Dr. Ing. Jaromír Drábek, ministr práce a sociálních věcí

3. blok

Ministr Drábek vyzval účastníky k diskusi. Stručně nastínil nejdůležitější body reforem. Upozornil na web www.top09.cz

Ministr v úvodu vymezil pojmosloví. Pod pojmem důchodová reforma rozumíme reakci na překotný demografický vývoj – prodloužení střední doby dožití a výrazné snížení porodnosti. Důchodový systém průběžný, známý již od Bismarcka, je založený na tom, že co se vybere, to se vyplatí. Nevznikají tedy časové rezervy. Když se zaváděl tento systém v 19. století, tak se důchodového věku dožívalo 20 % lidí. Dnes se důchodového věku dožívá 80 % občanů. Poměr lidí platících a lidí čerpajících se mění, původně byl poměr 5:1, dnes je tento poměr 2:1. Tak jak se zvyšuje věk dožití a je nízká porodnost, se budeme v následujících letech dostávat k číslu 1,5:1. Z toho vyplývá, že jeden pracující by měl unést 2/3 příjmu důchodce. Pokud se tedy dnes platí cca 28 % příjmu na odvodech a odvody by se dále zvyšovaly, vedlo by to z makroekonomického hlediska k naprosté neschopnosti konkurence. A to vytváří spirálu.

Ministr nastínil východiska z této situace. Řešení bylo nalezeno již před řadou let v zahraničí. Stabilizovat systém, aby se poměr ekonomicky aktivních a neaktivních nezvyšoval, nezvyšovala se doba pobírání důchodu a byl nastaven doplňkový systém, jiný než průběžný. Důchodová reforma začala v polovině devadesátých let zvyšováním hranice odchodu do důchodu a zavedením penzijního připojištění. Při pohledu s odstupem 15 let zjišťujeme, že tato opatření již nejsou dostatečná. Věk se zvyšuje rychleji, demografický vývoj je negativní a deficit průběžného systému roste. Fiktivní důchodový účet je v propadu 50 miliard korun ročně. Ministr považuje za důležité přizpůsobovat parametry rychleji – zvyšováním věku odchodu do důchodu a zavedením dalšího, masivnějšího systému, který pomůže problém řešit. Stávající připojištění nedostačuje, protože účastník si spoří a stát přidává prostředky z rozpočtu. Ale tyto prostředky nemohou být příliš velké, a tedy nemůže vzniknout dostatečná úložka. Nový pilíř je založen na jiném principu - účastník si spoří ze svého a k tomu je mu umožněno použít část odvodů ze sociálního pojištění, které by jinak odvedl do společného pilíře. To je princip 3+2. Občan si spoří 2 % ze svého a k tomu je přidáno 3 % z toho, co odvede na sociálním pojištění.

Ministr toto opatření označil za stabilizační faktor. Přechodné období do doby, kdy se srovná nižší výplata s nižšími odvody, cca 20 - 25 let, vyžaduje nároky na státní rozpočet. Pak se ale systém dostane do stabilní fáze. A to je odpovědnost za budoucnost a za další generaci.

Výhodou systému spoření je, že se jedná o skutečné, reálné spoření. Tyto peníze jsou majetkem účastníka. Lze je tedy například dědit. To je výhoda i pro nízko- a středně-příjmové skupiny.

Ministr se vyjádřil k výtce opozice, že tento systém je výhodný zejména pro vysoko-příjmové skupiny. Náš stávající průběžný systém je velice solidární, tedy poměr příjmu a důchodu je výhodný pro nízko-příjmové skupiny. Tzv. náhradový poměr. Tedy příjemce minimální mzdy dostane důchod v takřka 100 % výši. Naproti tomu ten, kdo má 50 000 měsíční příjem, dostane cca 13 000 korun měsíčně. To je sociální rozměr důchodu. Spořicí systém je zcela odvozený od toho, kolik účastník odvede. Prováděná změna přináší tedy spíše určité narovnání této disproporce.

Ministr nastínil harmonogram úprav průběžného pilíře. Realizace postupuje z roku na rok. Ve spořicí pilíři dochází k technickým úpravám a bude spuštěn k roku 2013.

Diskuse:

Pan Zavřel: Chápu přechod od průběžného ke spořicímu systému. Dlouho jsem žil v Holandsku, kde k tomuto přechodu došlo už dávno. V Čechách jsou velké pochybnosti nad spravováním druhého pilíře. V Holandsku jsou fondy důsledně kontrolovány, omezovány. Mohl byste říci něco k tomu, jaká budou pravidla pro fondy.

Ministr Drábek: Pravidla jsou nastavena velice přísně, nikoliv jako v 90. letech. Systém penzijního připojištění zatím nezaznamenal problémy. Důležité je nastavit regulaci tak, aby fond mohl dosahovat výsledku a zhodnocovat úložky. Z toho důvodu a ze zkušeností ze zahraničí je zvolen systém několika investičních profilů, od konzervativního, který investuje jen do státních dluhopisů, až po ten nejriskantnější. Jsou ale i ochranné mechanismy, například, že před důchodovým věkem je účastník automaticky přesouván do konzervativnějších fondů, aby o nastřádaný majetek před odchodem do důchodu neuváženou investicí fondu nepřišel. Náš bankovní dohled, který dohlíží nad stávajícími a bude dohlížet i na budoucí, je vyhodnocen jako jeden z nejlepších v Evropě. Nicméně toto je v gesci ministerstva financí a ČNB.

V penzijním připojištění spoří již dnes 4,7 milionu lidí, tedy takřka každý ekonomicky činný.

Jiří Daniel, student: Mám dojem, že vytváříme důchodové fondy, ale daleko jednodušší by bylo osvobodit takto uložené peníze od daní s tím, že účastník je může vybírat až po nástupu penze. Nicméně s nimi může nakládat, jak potřebuje, zhodnocovat, jak chce, jen je musí dodanit, pokud je užije dříve. V našem systému se musí zavázat natrvalo, nemá nad tím žádnou kontrolu.

Ministr Drábek: Nejsme americká liberální strana, jsme evropská konzervativní strana. To není přístup ani evropský, ani konzervativní. V Evropě stát nabízí systém, který dává občanovi jistotu. Jsou i další zkušenosti. V Austrálii mají systém pomoci hypoték, které občan využije v zajištění na důchod. Já jako místopředseda TOP 09 uznávám, že každý může převzít odpovědnost za sebe, ale ne každý se umí orientovat. Proto chceme nabídnout státem garantovaný systém, aby se občan mohl nechat vést. Lze diskutovat o tom, co je vhodnější.

Ladislav Kunert, kandidát do Senátu, Praha 4: Vstoupí pan ministr do II. pilíře? Jaké je riziko, že důchodový systém bude změněn, či zrušen po dalších volbách?

Ministr Drábek: Ano, vstoupím do tohoto spořicího pilíře. Mám do důchodu 18 let a považuji to tedy za vhodné. Už proto, že část peněz mohou moji příbuzní dědit a o části rozhoduji sám. Druhá otázka je složitější. Je třeba nahlédnout do jiných zemí. Jsem přesvědčen, že i opozice ví, že změny je třeba udělat. Každá strana u vlády dělá taková opatření se zatátnými zuby, kdežto opozice může uvolněně kritizovat. Nepodařilo se doposud zavést základní spořicí pilíř, a o to se snažíme my. Co bude dál? Silácká vyjádření o zrušení II. pilíře je třeba konfrontovat se zkušenostmi z okolí. Slovenské zkušenosti jsou inspirativní. Myslím, že se ještě několikrát otevře možnost ze systému vystoupit. Ale obecně je lepší to fixovat, aby to nerozkolísal jakýkoli přechodný ekonomický výkyv. Věřím, že systém zůstane, možná se změní některé parametry. Náš systém je velice měkký, což může umožnit určité změny.

Pavel Severa, GS TOP 09: Mohl byste svůj spořicí plán sdělit i lidem, kteří mají rádi osobní příklad.

Ministr Drábek: Dávat prohlášení dopředu není možná rozumné, ale ten správný moment bude 1. ledna a to nejen pro ministra práce a sociálních věcí, ale i pro jiné ministry, například ministr Kalousek se k tomu chystá.

Dotaz účastníka: Otázka k valorizaci penzí. Proč nepřistoupit k nominální valorizaci, když poměrná valorizace procentně znevýhodňuje nízké penze?

Ministr Drábek: Bylo by to špatně a navíc to nejde. Nejde to proto, že Ústavní soud označil náš důchodový systém za příliš solidární, tedy by takovou věc ÚS zrušil.

Důchod je dvousložkový. Jednak základní část, asi 3 tisíce korun a potom zásluhová procentní část. Stejně tak je nastavena i valorizace. Myslím, že by to nebylo správné. Je to náhrada inflace. Nicméně, do loňska vláda nařizovala, o kolik to bude. Od loňského roku je tento parametr dán pevně. Základní složka je odvozena od průměrné mzdy a nad to se staví zásluhová část, která se zvyšuje jednotným procentem.

Hana Bajerová: Do jakého věku má cenu vstupovat do II. pilíře? Co se stane, když osoba, která tam vstoupí, bude bez příjmu?

Ministr Drábek: Do II. pilíře se platí z vyměřovacího základu, tedy pokud nemáte příjem, neodvádíte nic. Nelze přesně říci, kdy je vhodný limit vstupu do II pilíře, můj pohled je následující – hranice 35 let zajišťuje dostatečnou dobu spoření. Myslím, že nemá smysl, aby tato doba byla kratší než 10 let. Nejvýše 15. To je moje doporučení.

Dotaz účastníka: Jaký je mechanismus řízení fondu a investování peněz? Bude to státem zaručeno?

Ministr Drábek: Státem je zaručena kontrola nakládání s penězi. Stát samozřejmě nezajišťuje portfolio před znehodnocením. Na to stát prostředky nemá. Důležitá je garance bankovního dohledu. Jsou 4 profily, kam je možno investovat, kontrolované centrální bankou. Investiční profil je možné měnit, je dokonce vhodné s blížícím se odchodem do důchodu přecházet ke konzervativnějšímu profilu. Lze také změnit penzijní společnost.

Marián Klásek: Budete usilovat o to, aby byl II. pilíř povinný? A byl by v takovém případě garantován státem?

Ministr Drábek: Bylo by to nejvhodnější řešení, kdybychom měli jistotu, že to bude dlouhodobé. Tuto jistotu ale nemáme. Proto navrhujeme dobrovolný systém, protože je vzhledem k možným politickým změnám stabilnější. Preferuji tedy stabilnější řešení před optimálním. Ano, byl to politický ústupek. S tím souvisí státní garance. Byl-li by systém povinný, byly by relevantní garance. Dobrovolný systém k tomu není nucen. Je na místě paralela se zdravotním pojištěním.

Pan Vlk: Je znám poměr lidí, kteří jsou na dávkách oproti těm, kteří pracují?

Ministr Drábek: Váš dotaz už je k sociální reformě, použijeme tedy tento můstek. TOP 09 začala se svými reformami - důchodovou, finanční, zdravotní - a reforma

sociální z nich potud vyplývá. Jde o to, jak moc se má stát o člověka postarat, na škále od nic až po kompletní servis.

Princip sociální reformy je ten, že každý člověk má mít maximální samostatnost, ale ten, kdo to potřebuje, musí dostat maximální podporu státu, čili svých spoluobčanů. Z toho vyplývají kroky, které jsme udělali. Například prorodinné dávky. Náš stát podporuje rodiny velmi cíleně, podle OECD jsme v podpoře rodin jedni z nejlepších na světě. Rodičovský příspěvek je mimořádný parametr podpory až do 4 let věku dítěte. Ale i zde je třeba dát lidem možnost volit jinak, například vyčerpání oněch 220 tisíc během méně než 4 let. S výjimkou lidí, kteří například poslední roky nebyli výdělečně činní, kde není jistota správného, moudrého čerpání ve prospěch dítěte. Máme dnes řádově půl milionu lidí, kteří jsou příjemci dávek, tvořících záchrannou sociální síť. V porovnání k tomu je cca 5 milionů aktivních. Poměr je tedy cca 1:10. Nepočítáme v tom samozřejmě děti a důchodce.

Jak tedy zajistit tu správnou rovnováhu motivace k výkonům a zajištění se sám a záchrannou sítí státu? Zde jsou i málo populární kroky jako například veřejně prospěšné práce u lidí, kteří dávky pobírají. Chci-li něco od svých spoluobčanů, musím jim to vrátit alespoň symbolicky. Je třeba také vyloučit ze systému ty, kteří jej zneužívají. Těch kroků je mnoho, chci jen ukázat směr uvažování. Také je zde mnoho technických opatření, která mají zlevnit celý provoz a vyplacení dávek. Například snížení počtu výdejních míst dávek, to jsou úspory v řádu stovek milionů korun. Tedy zefektivnění práce ve správě dávek.

Dotaz účastníka: Co soudíte o principu solidarity ve společnosti? Myslíte si, že vláda a TOP 09 může vychovávat lidi k větší samostatnosti, aby začali vnímat stát jako společnou věc. Nikoli, co stát může udělat pro mne, ale co já můžu udělat pro stát?

Ministr Drábek: Vždycky zdůrazňuji „**všichni spoluobčané**“ nikoli „**stát**“. Stát jsme my a musíme o tom takto mluvit, abychom si to uvědomili všichni. To je základní premisa sociální reformy - stát má podat ruku tehdy, když nikdo bližší z rodiny či komunity toho není schopen.

Dotaz účastníka: Doplnuji svou předchozí otázku: V USA vyvěsí billboard, kde není ani logo strany, přesto je z obsahu jasně, kdo tu informaci přináší. Má toto i TOP 09?

Ministr Drábek: To je příliš široká otázka, kterou by bylo namístě diskutovat v širším stranickém plénu, nikoli tady. Nechci od toho utíkat, ale to nelze rozdiskutovat ve třech větách. Ano, z USA se v tomto smyslu musíme počít.

Tomáš Kemmler: TOP 09 je jediná strana, která důsledně plní volební program a dodržuje své priority: Pokládám tedy otázku, jak je možné, že plníme volební program a přesto ztrácíme voliče, ba dokonce vlastní členy. Jak je to možné?

Ministr Drábek: Napřed odpovím, jak si myslím, že je možné to pojmout. Myslím, že ne všichni voliči čtou celý volební program. V politických rozhodnutích je velká složka emocí, voliči volí i podle osobních sympatií a podobně. Před dvěma lety nás novináři neměli zatím za co kritizovat, nebylo stranických kauz. Tuto výhodu již nemáme. Ale nejsme stranou pro jedno volební období. To, že nám klesají preference, nepovažují za natolik podstatné, abychom se proto odkláněli od našeho programu. My všichni, kdo sledujeme TOP 09 od začátku, víme, že preference před dvěma lety byly nad očekávání příznivé. Nemyslím si, že v české společnosti v současné době může konzervativní program oslovit 20 % voličů. Ale nesmíme rezignovat na náš program. Naopak, my jej naplňujeme až tak, že nám to političtí partneři vyčítají. Ale nesmíme si dělat nic z toho, že většina společnosti nám nefandí. My nejsme a nemáme ambici být stranou pro 60 – 80 % lidí.

Tomáš Kemmler: Doplnuji svou otázku - proč ztrácíme podporu vlastních členů? Drtivá většina vedení strany má také exekutivní funkce. Vertikální komunikace ve straně nefunguje. Já sám jsem od Vás tři roky nedostal odpověď na dopis.

Ministr Drábek: Každá strana, která má exekutivní funkce se do tohoto nebezpečí dostává. Proto jsme stáli o řádnou strukturu politické strany. Mnoho členů není aktivních, přišli v době velkého emočního vzepětí a nyní nepracují v té mravenčí práci. Ta se ale přesto dosti dobře daří. Máme mnoho komunálních politiků, čeká nás volba do krajské struktury a - dle mého - preference nejsou vůbec špatné. Dosahují mnohdy až 10 %, ale uvidíme, jak to bude ve skutečnosti. Počkejme si na volby, dělejme pro úspěch maximum, to je další etapa práce

Děkuji za zajímavou diskusi. Myslím, že takové diskuse mají smysl, protože musíme-li odpovídat na otázky, které vycházejí třeba i ze zahraničních zkušeností, je to inspirativní.

Moderátor: Ministr se musí vrátit do sněmovny čelit interpelacím, děkuji mu za vystoupení, Vám děkuji za účast.

